

Csillag az égen

Nem csak a Windows tud lefagyni...

téli túl- (és együtt-) élési kurzus

BUDAPEST

2009. január 8. csütörtök, 18.30

az Új Akropolisz Központja, Rigó u. 6–8.

- Tél, hó, hideg – mered?
- Túl vagy együtt? A természeti túlélés paradoxona.
- Egy este természetben, avagy mi van, ha kipukkad a civilizáció védőburka? Kés és balta használata: próbáltad már undoklikk nélkül?
- Tűz, víz, menedék: az alapok
- Vészhelyzeti pszichológia

A kurzus témái a téli túlélés és segítségnyújtás elméleti és gyakorlati alapjai 4 tantermi és két hétvégi terepgyakorlat keretében (reméljük hó lesz és hideg): alapelvek, menedékpítés, tűzgyújtás, a kihülés és amit tehetünk ellene, autós tippek és barátkozás a téli természettel.

A terepgyakorlatok január 17–18-án és január 31–február 1-én lesznek.

A kurzus díja 4000 Ft, diákoknak 3200 Ft

Önismereti beszélgetések – Filozófiai kávéház

SZÉKESFEHÉRVÁR

2009. január 31. szombat, 18.00

Mokka Kultúrkávézó, Kossuth u. 3.

Témánk: A képzelet

- Teremtő-e a képzelet?
- Van-e különbség a képzelet és a képzelgés között?
- Fejleszthető-e a képzelőerő?
- Hogyan lehet jól használni ezt a csodálatos képességet?

„Ami ma vagy, tegnapi gondolataidból ered, és amit most gondolsz, holnapi életedet formálja. Életünk az elménk teremtménye. Ha az ember tiszta elmével szól, vagy cselekszi, az öröm úgy követi, mint saját árnyéka.”
(Dhammapada)

A belépés díjtalan.

Téli éjszakákon csodálatos látványt nyújt a tiszta ég. Alkonyat után a kék minden árnyalatában úszó égbolton tisztán tündöklő az Esthajnalcsillag, a Vénusz bolygó. Ilyenkor az éles szeműek próbára tehetik látásukat, hogy vajon ötágú csillagnak látják-e a szépséges bolygót. Azt tanították az ókori filozófusok, hogy ő a Föld idősebb testvére, mert míg a Föld csak négy elemmel bír, a Vénusz már az ötödik elem háza. Ezért is a kockába, az anyagba zárt ember szellemiségének ébresztőjét látták benne. Platón az egyik isteni „megszállottság” ihletőjének tartotta a minden reggel megújuló, soha sem öregedő Aphroditét, a szerelem istennőjét, aki istent farag az emberből. Ahogyan ez a szeretet egyre inkább nemesedik, egyre nagyobbra is nő, amíg végül ez a belső tűz a bölcsesség szerelmesévé, filozofosszá alakítja az embert. Az ókorban nem véletlenül hívták Lucifernek, fényhordozónak is a bolygót.

Amikor fölnezzünk az égre, nemcsak egy fénylő pontot látunk: az emberi mi-voltunkra emlékeztető felhívást hallunk, hiszen a szeretet és a tudás lelkünk mezejének termékeny földje. Szinte minden értékünk belőle sarjad. De szükségünk van emlékeztetőkre, ébresztő jelekre, hogy megtarthassuk az egyensúlyt, az egyenes tartást és összekötő szerepünket az ég és a föld között.

Anyagi és szellemi szükségleteink vannak, és nem feledkezhetünk el

egyikről sem. Baj van, ha az egyik vagy a másik túlsúlyba kerül. Negatívan hathat az anyagi bőség, de az anyagi szűkösség is, ugyanakkor károsítja a lelket a kézzel megfoghatatlan dolgok, az eszmék, a nagy álmok hiánya.

A nagy kérdések az emberi értékeket érintik, erkölcsösségünket és tudásunkat. Ragaszkodni kell hozzájuk, mint az égen tündöklő csillaghoz. Ő mindig ott van, akkor is, amikor a napsütésben minden más látszik, és minden más százszor fontosabbnak tűnik, csak azért, mert közelebb van, és azonnali reakciókat igényli. Idővel ráébredünk arra, hogy a csillag a belső egünkön ragyog, és ha nem cselekszünk az ő hangtalan parancsára, veszélybe kerül emberségünk.

Ilyenkor télen az Orion csillagkép is magával ragadó. Orion az égi vándor, hiszen alacsony nyári állásából lassan magasra emelkedik, és most szinte uralja az égbolton. A csillagképet egy híres görög vadászról nevezték el. A régi történet azt meséli el, hogyan vakították meg, és hogyan nyerte vissza szeme világát: végig kellett követnie a Nap útját egészen a legtávolabbi pontig, a Napkeletig, és odaérve hajnalban bele kellett néznie az óceánból kiemelkedő Napba.

A fény elvesztésének és újbóli megtalálásának a története ez, amelyet Egyiptomban a denderai templom mennyezetén található nagy, kör alakú zodiákus is őriz. Ott Orion a két lábon járó, még

FILOZÓFIA MINT ÉLETFORMA

„Megtetheged, hogy új életet kezdj. Csak nézd ismét azzal a szemmel a dolgokat, amivel egyszer már helyesen megláttad őket: ebben áll az új élet.”

(Marcus Aurelius elmélkedései, VII. 2.)

A spártaiak bátorsága

SZEGED

2009. február 4. szerda, 19.00
az Új Akropolisz szegedi központja,
Juhász Gyula utca 36.

„Mi nem falakat emelünk,
hanem embereket nevelünk.”

- A falanx: egységben az erő
- Leónidasz és a 300-ak:
tévképzetek és a valóság
- Hogyan lesznek a fiúkból férfiak?

Belépődíj: 600 Ft, diákoknak 400 Ft

Találd fel magad!

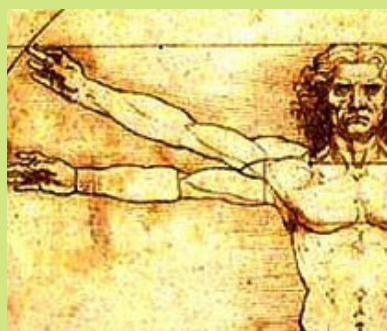
GYŐR

2009. február 5. csütörtök, 18.00
Gyermekek Háza, Aradi vértanúk u. 23.

Háromalkalmas előadás a kreativitásról beszélgetéssel, kreativitás-fejlesztő gyakorlatokkal, logikai és helyzetfelismerési játékokkal.

- Tudni tanulni
- Elgondolkodtató helyzetek, elegáns megoldások
- Lépj túl korlátaidon!

Belépődíj: 3 alkalmas bérlet 1200 Ft,
diákoknak 750 Ft, vagy alkalman-
ként: 500 Ft, diákoknak 300 Ft

útja legelején tartó Ozirisz, aki az ég középpontja felé igyekszik, ahol majd egy lábón álló lesz, azaz már nem kényszerül vissza a földi világba, a halhatatlanok mozdulatlan urává válik. Mennyire más fölnézni az égre úgy, hogy olvashatjuk benne az ember felemelkedésének a történetét: Orion a szeme fényéért indul útnak, Ozirisz a tökéletességért.

Az égitestekkel kapcsolatos mesés múltbéli hagyományok nem tudományos ismeretek a bolygók és a csillagok tőlünk ki tudja hány fényévre lévő testeinek tulajdonságairól. A történetek legtöbbször nem is róluk szólnak, hanem az égen-földön vándorló ember sorsáról. És ezen az úton, amelyet mindenképpen a születés és a halál határol, nem mindegy, tudjuk-e, hogy Úton vagyunk vagy sem. Máshogyan van az ember jelen, máshogyan osztja

be energiáit, mást követel meg magától, és mást enged meg magának attól függően, hogy egy napi járást vagy egy egész évet tart a szeme előtt. És ez még inkább igaz, ha lelki és szellemi Utunkra vonatkoztatjuk.

Hosszú távon érdemes gondolkodnunk, nagy álmokat szőnünk, amelyek megvalósulásához nem elegendő csak egy nemzedék, és az Útról érdemes álmodnunk, amelynek a végigjárásához nem elegendő csak egy élet. És mondjuk halkán, de mondjuk ki a költő szavaival: „Ragyogj, ragyogj, éjféli csillag lelkem mély egén”.

Minden kedves Olvasónknak boldog Új esztendőt, és benne a „csillagához” közelebb vivő sikeres lépéseket kívánunk!

Deák Szilvia

Az Új Akropolisz magyarországi elnöke

Azt mondták... a barátságról

„Az idők során a barátságot különböző formában ugyan, de mindig is magasztalták. Sokan, köztük filozófusok, írók, költők mind a mai napig arról beszélnek és írnak, hogy a barátság szent kapcsolat. A barátság állandó mosoly, mindig nyitott kéz, megértő tekintet, biztos támasz, állhatatos hűség. A barátság azt jelenti, hogy többet adunk, mint kapunk, hogy nemeslelkűek és hitelesek vagyunk. A barátság olyan kincs, amelyet érdemes keresni, és ha egyszer megtaláltuk, érdemes megőrizni egész életen át.”

(Delia Steinberg Guzmán)

„A barátság nem eszményi hangulat. A barátság szigorú emberi törvény. A régi világban ez volt a legerősebb törvény, erre épültek fel nagy műveltségek jogrendszerei. Az indulaton, az önzésen túl élt ez a törvény az emberi szívekben, a barátság törvénye. „

(Márai Sándor)

„Mindazon javak közül, amelyekben a bölcsesség részesít bennünket, a barátság a legértékesebb.”

(Epikurosz)

„De ha azt tartod barátodnak, akiben nem bízol meg ugyanannyira, mint magadban, súlyosan tévedsz, és nem ismered eléggé az igazi barátság jelen-

tőségét. Mindent együtt tisztázz barátoddal, de elsősorban vele légy tisztában. A barátságot követés után bízni kell, előtte mérlegelni.”

(Seneca)

„Ma a legnagyobb bűn az emberek absztrakt szeretete, a személytelen szeretet azok iránt, akik valahol a távolban vannak. Olyan könnyű azokat az embereket szeretni, akiket nem ismerünk, akikkel sohasem találkozunk! Hisz akkor nincs szükségünk áldozat hozatalára, s emellett olyan elégedettek vagyunk magunkkal! Így csaljuk meg a lelkiismeret. Nem! Azt a felebarátot szeresd, akivel együtt élsz, s aki terhedre van!”

(Tolsztoj)

„A jósors szerzi, a balsors próbára teszi a barátokat.”

(Seneca)

„Az igaz barát a szükség és a veszély válságos idején ismerszik meg; amikor segítségének nemessége megmutatja lelkének értékét és szíve hűségét.”

(Ennius)

„Mindenki hallja, hogy mit mondasz, a barátok meghallgatják, hogy mit mondasz, de a jó barát felfigyel arra is, amit nem mondasz ki.”

(Szókratész)

Giambologna Hermész-szobrai

A németalföldi (douai) születésű Giambologna (vagy eredeti nevén: Jean Boulogne) legismertebb alkotásai azok a Hermész szobrok, amelyek két helyen is, a firenzei Bargello-ban és a bécsi Kunsthistorisches Múzeumban is láthatók. A művész 20 év alatt összesen négy verzióját készítette el ennek a műnek, amely a valaha született Hermész ábrázolások közül méltán az egyik leghíresebb. Joggal merül fel a kérdés, honnan ez a műgond, miért szánt két évtizedet az életéből a Hermész szobrokra? Hogy választ találjunk ezekre a kérdésre, tekintsük át röviden a szobrász fő műveire vezető útját.

Giambologna, aki a mesterség alapjait hazájában sajátította el Itáliát megjárt mesterétől, Jacques Dubroeuq-tól, csak 25 évesen jutott el először Rómába, ahol antik és reneszánsz kori szobrokat utánzott, továbbá a hellenisztikus szobrászat technikai sajátosságait tanulmányozta. Fordulatot akkor vett stílusfejlődése, amikor találkozott az akkor már idős Michelangelóval. A neves szobrász, a Dávid, a Piéta és számtalan ismert mű faragója ugyanis bírálatot mondott egyik modelljére, amelyet részleteiben túlságosan kidolgozott, mielőtt még a figura legfőbb mozdulatát megtalálta és megformálta volna. A bírálat mély benyomást gyakorolt rá, olyannyira, hogy attól fogva nem kezdett el kompozíciót addig, amíg előtte nem mintázott hozzá vázlatot viaszból vagy agyagból (sok ma is látható ezekből Londonban, a Victoria és Albert Múzeumban).

Róma után Firenzében felkereste a kor legnagyobb mestereit, hogy tanulmányozza műveiket és tanuljon tőlük. Szállásadója, Bernardo Vecchietti segítségével bekapcsolódott a művészeti életbe is. A gazdag kereskedő mutatta be a későbbi nagyhercegnek, Francesco de' Medicinek, aki arra buzdította a flandriai művészt, hogy telepedjen le a városban. Az ekkor már Giovanni da Bologna néven ismert alkotót 1561-től a Medicek havi javadalmazásban részesítették. A család megrendeléseinek többsége kispasztikákból és bronz- valamint márványszobrokból állt. Ezek egy részét az akkor már Medici tulajdonban lévő, de korábban Pitti család által birtokolt

Boboli kertbe szállították. Ekkor készült az Ókeanosz kútja vagy a márványból faragott grotticellai Vénusz is. Közben tovább finomította bronztechnikáját, és alakította ki saját, rá jellemző stílusát. Ennek a stílusnak a legfőbb forrása Michelangelo és tanítványai, Niccolo Tribolo, valamint Pierino da Vinci kései reneszánsz alkotók voltak.

Ezekben az években Giambologna tökélyre fejlesztette azt a *kontraposzt* technikát is, amely meghaladta a korabeli szobrászat megoldási lehetőségeit. A kontraposzt kompozíciós elv lényege, hogy az ábrázolt test ellentétes irányú, összetett mozdulataiból harmonikus egyensúlyi helyzetet alakít ki a szobrász. Nem újkeletű módszerről van szó, hiszen nemcsak a reneszánsz nagyjai (pl. Michelangelo) alkalmazták, de az ókori görögök is (pl. az athéni Akropolisznál), akiknél az álló ember szobrának egyensúlyát a függőleges tengelytől mindkét irányban elmozduló testrészek (a teherhordó láb, a törzs és a kimozduló kéz) adták. Ennek – az egyébként korántsem könnyű – technikának a jegyében készültek el a Hermész szobrok is 1580 körül, amelyek kigyózó alakjai

Négyszögletű Kerek Erdő

BUDAPEST

2009. február 7. szombat, 16.00
az Új Akropolisz Központja, Rigó u. 6–8.

A Négyszögletű Kerek Erdő kötetből négy történetet fűztünk össze egy előadásná:

- Maminti, a zöld kicsi tündér;
- Ló Szerafin legyőzi önmagát;
- Vacskamati születésnapja és
- a Költőviadal.

Mind a négy mesét jelmezbe bújt színészek adják elő. Az egyes történetek olyan döntéshelyzetek elé állítják a szereplőket, amelyekkel sokszor a mindennapi életünkben is találkozhatunk. *Előadásunkat korhatár nélkül ajánljuk mindenkinek.*

Belépődíj: 500 Ft,
nagycsaládoknak 250 Ft.

Lásd, Értsd, Tedd LÉT-elemünk a filozófia

BUDAPEST

2009. február 11. szerda, 18.30
az Ú. A. Központja, Rigó u. 6–8.

17 részes filozófiai és önismereti tanfolyam

- Nem kizsigerelni, hanem együttműködni – Az ember mint mikrokozmosz
- Mi az emberhez méltó boldogság? – Görögország: Platón, Arisztotelész
- Mire tanít a szenvedés? Ne csak túlélni akard. – Buddhista filozófia
- „A szív dönti el, hogy hallgat-e valakire...” – Egyiptom: Intelmek
- Hogyan érvényesül az igazságosság: reinkarnáció – India: Bhagavad-gíta
- A bölcsesség mesterei és tanítványai – Nyugatra Tibetből: A Csend hangja
- Mesterek a rabszolgától a császárig – Róma: Epiktétosz, Seneca, Marcus Aurelius
- Jóga, asztrológia, alkimia alapjai – Hermetikus tudományok
- A múlt válaszai – Történetfilozófia: A mítoszok jelentése, Új középkor

Belépődíj: havonta 2800 Ft, diákoknak 2400 Ft Az első előadás díjtalan

A Nap, Hold és Csillag elrablása**SZEGED**

2009. február 14. szombat, 10.00
 az Új Akropolisz szegedi központja,
 Juhász Gyula utca 36.

Játsszósínpódium 5-10 éves gyerekeknek

A mesét az előadás után a gyerekekkel közösen adjuk elő saját készítésű jelmezekben.

A belépés díjmentes

Művészet természetesen módon**BUDAPEST**

2009. február 21. szombat, 14.00
 Az Ú. A. Központja, Rigó u. 6–8.

Kreativitást ébresztő előadás kézműves-, dráma- és táncos gyakorlatokkal

Nem üres boríték!**BUDAPEST**

2009. febr. 26. csütörtök, 18.00
 Az Ú. A. Központja, Rigó u. 6–8.

Ha te is úgy gondold, hogy a művészet nem lehet üres boríték, akkor itt a helyed!

Filozófiai és önismereti tanfolyam pszichológiai és színművészeti gyakorlatokkal.

az égő lánghoz hasonlatosak. Ezzel Giambologna új életet lehel a szobrászatba, amely Michelangelót követően – részint Bandinelli és Cellini hatására – megkövesedett és megmerevedett.

Hermész isten, mint téma is kitűnő választás volt, hiszen kevés isten testesíthetné meg a mozgást úgy, mint ő. Maia nimfa és Zeusz gyermeke, az istenek szárnyas hírnöke ugyanis állandóan úton van (nem véletlenül tartják az utazók barátjának is), és kapcsolatot teremt a két világ, a földi és az égi között. Mozgásban pedig a szelek tartják, amelyekkel Giambologna szobrán a talapatot jelentő Zephyr (vagy Zephürosz) szimbolizál. Ily módon Hermész lába nem érinti a földet, vagyis nem érintkezik az anyagi világgal. A bronzszobron az istenség jobb mutatóujját felfelé irányítja és vezeti ezzel a tekintetet az ég, az ideák világa felé, jelezve mintegy annak fontosságát, elsődlegességét, amelynek a földi, a látható világ csupán tükörképe.

A görög mitológia szerint Hermész megkaphatta Apollón aranypálcáját is, amiért megalkotta a lírát és a furulyát. Az arany pálcá, amelynek rendkívüli varázsereje volt, lett Hermész egyik kísérője és attribútuma. Ezen az ősi szimbólumon, amelyen két kígyó fonódik össze 8-as alakban és a tetején szárnyacska található, a görögök kérükeiónnak, a rómaiak, és ennek nyomán a reneszánsz korban is kaduceusznek nevezték. A bot

az ellentétek egyesítését jelöli, és hogy a harmónia a középútban keresendő. És itt választ is kaphatunk arra a kérdésre, miért éppen Hermész az, akinek az ábrázolására ennyi energiát szánt Giambologna. Hermész ugyanis a reneszánsz embereszmény, a két világ, az égi és földi közötti kapocs. Képes uralni a szélsőségeket, mivel megtalálta a harmóniát. Tudását pedig nem tartja meg magának, hanem megosztja másokkal: Hermész mindig tanítja az embereket, ily módon is összekapcsolva őket az istenekkel.

Giambologna már a manierizmus korának gyermeke, bár egyes szobrai kétségkívül megidéznek a klasszikus reneszánszot és annak szimmetrikus formavilágát. Munkássága jelentős hatással volt az itáliai és flandriai művészetre. Kisplasztikái hamar elterjedtek az európai reneszánsz udvarokban és műhelyekben. Stílusának térnyerését erősítette, hogy tanítványai közül jó néhányan keresett művészek lettek (közük tartozott Adrian de Vries, Pietro Francavilla, Hubert Gerhard és Hans Reichle). Munkássága így fontos helyet töltött be a szobrászat történetében, hidat teremtve két művészóriás, Michelangelo és Bernini, és két korszak, a reneszánsz és a barokk között. Az általa képviselt manierista stílus csak akkor szorult háttérbe, amikor a barokk meghódította Rómát.

Orbán István

SZELLŐZTETŐ

Egy játékos barangolásra – avagy egy barangolós játékra – hívja olvasóinkat a Szellőztető rovata.

Biztosan többen tapasztalták, hogy ha mesziről jött vendégeknek mutatják be városukat, falujukat, akkor egy kicsit az idegen szemével nézve maguk is jobban felfedezik lakóhelyük szépségeit, amelyek nem is olyan rejtettek, csak éppen nem figyelünk rájuk. Játékunk célja éppen ez: észrevenni a szépet és értékest magunk körül.

Kezdjük a gondolatbeli „kirándulást” a fővárosban!

Hol áll Budapesten a képen látható szobor?

A helyes válasz megtekinthető a honlapunkon.